

Når forældre har kræft og dør i en skilt familie

– om børns trivsel og sundhedsprofessionelles støtte
– del af igangværende projekt

Jette Marcussen, ph.d.-stud., jema4@ucl.dk^{1,2}, Frode Thuen, professor³, Poul Bruun, ph.d., forskningschef², Lise Hounsgaard, professor^{1,2}
OPEN, Klinisk Institut, Syddansk Universitet¹, Anvendt Sundhedsforskning, University College Lillebælt², Høgskolen i Bergen, Norge³

Baggrund

Forældres kræft og død i en skilt familie påvirker børns trivsel¹. Internationale studier viser øget risiko for udvikling af mentale sundhedsproblemer og manglende viden om, hvordan børn med dobbeltsorg bedst støttes^{2,3}. Dobbeltsorg er det tab som børn oplever, når de kommer fra en skilt familie og efterfølgende oplever forælders kritiske sygdom og død.

36,9 % af danske børn, der mister en forælder ved død, har oplevet skilsmisse og kan opleve en usikker fremtid. Børnene skal kunne skifte mellem tabet og det at forholde sig til en fremtid med mange forandringer⁴. I denne ofte oversete gruppe af pårørende børn og deres skilte familier mangler fokuseret støtte under forældres kritiske cancer sygdom og i mødet med døden².

Formål

Ph.d.-projektet udvikler sundhedsfremmende interventioner til børn med dobbeltsorg.

Forskningsspørgsmål

Hvordan oplever børn fra skilte familier dobbeltsorgs konsekvenser på deres mentale sundhed og behov for støtte, og hvilke sygeplejeinterventioner kan sygeplejersker anvende i mødet med disse pårørende børn og deres familier?

Metode

De kvalitative delstudier 1,2,4 undersøger via systematisk integrativt litteraturstudie, interview med 20 sygeplejersker og feltstudie i kræftrådgivning, hvordan børn oplever dobbeltsorg og behovet for støtte, samt hvordan sygeplejersker målretter deres interventioner for at fremme disse børns trivsel. Delstudie 2 og 4 bearbejdes via Paul Ricoeurs Fortolkningsteori og i NVivo. Surveydata fra delstudie 3 bearbejdes statistisk i SPSS.

Resultater

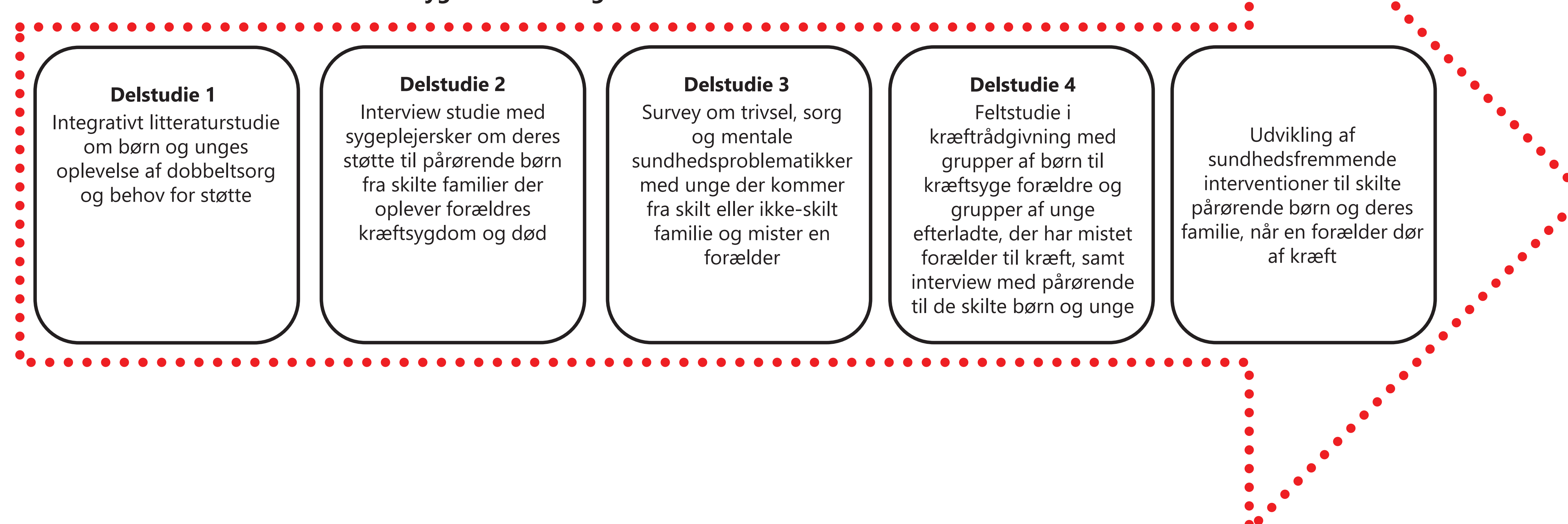
Delstudie 1 viser, at børn med dobbeltsorg oplever multible tab og problemer med deres mentale sundhed, uanset om de mister en forælder med eller uden forældremyndighed². Pårørende børn og deres familier har behov for sundhedsprofessionel støtte til at fremme barnets mentale trivsel².

Resultaterne fra delstudie 1:

Temaer i dobbeltsorgen	Relateret til
Kompleksitet i børn og unges oplevelser af dobbeltsorg	Alder, Køn, Følelser, Mange tab
Udfordringer i forbindelse med tab af forælder	Tab af forælder med forældremyndighed Tab af forælder uden forældremyndighed
Øget risiko for mentale sundhedsproblemer	Svære tilfælde af stemningsforstyrrelser Psykoze, Depression, PTSD
Støtte og interventioner er afgørende	Familiestøtteprogrammer, Terapeutisk relation Tværfaglig støtte, Forælderstøtte

Når skilt forælder er kritisk syg med kræft og dør, skal hele den skilte familie inddrages og støttes i samarbejdet omkring pårørende børns trivsel og fremtid. Der skal arbejdes tværfagligt og koordineres på tværs af sektorer og inddrages jurister for at træffe gode, rationelle juridiske beslutninger om barnets fremtid. Ved forældremyndighedssager skal hospitalet tilbyde gruppesessioner og yde hjælp.

Figur 1. Overblik over studier og udvikling af sundhedsfremmende interventioner til pårørende børn, når skilte forældre er kritisk syg med kræft og dør

¹ WHO. Mental health: A state of well-being. http://www.who.int/features/factfiles/mental_health/en/. Updated 2014. Accessed November, 2014.

² Marcussen J, Thuen F, Bruun, P. & Hounsgaard, L. Parental divorce and parental death - an integrative systematic review of children's double bereavement. . 2015;Clinical Nursing Studies. 3, 4.

³ Ellis, Wakefield, Antill, Burns, & Patterson, Supporting children facing a parent's cancer diagnosis: a systematic review of children's psychosocial needs and existing interventions; 2017, vol 26.1.; European Journal of Cancer Care

⁴ Stroebe M, Schut H. The dual process model of coping with bereavement: A decade on. Omega: Journal of Death & Dying. 2010;61(4):273-289.